

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

INŠPEKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

www.ijs.gov.si

E: gp.ijs@gov.si

T: 01 478 83 84

FAX: 01 478 83 31

Številka: 0610-326/2015/4

Datum: 11. 1. 2016

Upravna inšpektorica Inšpektorata za javni sektor izdaja na podlagi 307. f člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06, 26/07, 65/08, 8/10 in 82/13 - v nadaljevanju ZUP) v zadevi inšpekcijskega nadzora v Finančni upravi Republike Slovenije, Finančnem uradu Murska Sobota (v nadaljevanju: FU MS), Slomškova ulica 1, 9001 Murska Sobota, ki ga zastopa generalna direktorica ■

Z A P I S N I K

o opravljenem inšpekcijskem nadzoru

Inšpekcijski nadzor je zajemal nadzor nad izvajanjem določb ZUP in določb Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/05, 106/05, 30/06, 86/06, 32/07, 63/07, 115/07, 31/08, 35/09, 58/10 in 101/10 - v nadaljevanju UUP), Navodila o upravljanju z dokumentarnim gradivom v Finančni upravi Republike Slovenije št. 20-800020/2014-1 z 31. 12. 2014 in št. 20-800020/2014-2 z 5. 3. 2015 ter določb drugih predpisov, ki določajo uporabo jezika narodnih skupnosti na območju, kjer živi madžarska narodna skupnost.

Inšpekcijski nadzor je bil opravljen na podlagi sprejetega letnega načrta dela Inšpektorata za javni sektor za leto 2015. Nadzor je opravila upravna inšpektorica Tadeja Savnik, mag., na sedežu organa v Murski Soboti in na Krajevem uradu v Lendavi, dne 17. 9. 2015. V nadzoru sta sodelovali direktorica Finančnega urada Murska Sobota ■ in vodja Sektorja za davke ■.

A. Normativni okvir

Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33I/1991, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 69/2004, 68/2006, v nadaljevanju: Ustava) v 11. členu določa, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina, na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, pa je poleg slovenščine uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina. Iz te določbe izhaja, da se slovenščina kot uradni jezik uporablja na vsem teritoriju države Slovenije. Na območjih občin, v katerih živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, pa je poleg slovenščine uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina, kar pomeni, da se dvoje uradnih jezikov uporablja torej samo na določenem omejenem območju, kjer živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost. Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, so na teh območjih občin dolžni s pripadniki teh skupnosti uradovati v njihovem jeziku. Skladno s tem tudi ZUP v drugem odstavku 62. člena določa, da na območju občin, kjer sta pri organu poleg slovenščine uradna jezika tudi italijanski in madžarski jezik, upravni postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, če stranka v tem jeziku vloži zahtevo, na podlagi katere se postopek začne, oziroma če stranka to zahteva kadarkoli med postopkom.

B. Normativni okvir upravnega postopka

Določbe 62. člena Zakona o splošnem upravnem postopku

(1) Upravni postopek se vodi v slovenskem jeziku. V tem jeziku se vlagajo vloge, pišejo odločbe, sklepi, zapisnik, uradni zaznamki in druga pisanja ter se opravljajo vsa dejanja v postopku.

(2) Na območjih občin, kjer sta pri organu poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik (v nadaljevanju: jezik narodne skupnosti), upravni postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, če stranka v tem jeziku vloži zahtevo, na podlagi katere se postopek začne oziroma, če stranka to zahteva kadarkoli med postopkom.

(3) Če so v postopku udeležene tudi stranke, ki niso zahtevale postopka v jeziku narodne skupnosti na način iz prejšnjega odstavka, postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti.

(4) Kadar organ na območjih občin, kjer je uradni jezik poleg slovenskega jezika tudi jezik narodne skupnosti, odloči brez poprejšnjega zaslišanja stranke, izda odločbo v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, ustno odločbo pa izda v jeziku, ki ga stranka razume.

(5) Pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo v postopku pred organi izven območja, na katerem sta uradna jezika tudi italijanski in madžarski jezik, pravico uporabljati svoj jezik.

(6) Če vloga ni vložena v uradnem jeziku, organ ravna tako, kot je predpisano za ravnanje z nepopolno oziroma pomanjkljivo vlogo.

(7) Stranke in drugi udeleženci postopka, ki ne znajo jezika, v katerem teče postopek ali ga ne more uporabljati zaradi invalidnosti, imajo pravico spremljati potek postopka po tolmaču. Organ jih je dolžan o tem poučiti.

Določbe tretjega odstavka 172. člena Uredbe o upravnem poslovanju (oblika ovojnice za osebno vročanje)

Na območju občin, kjer sta pri organu poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, mora biti besedilo na ovojnici napisano tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku.

Mnenje Ministrstva za javno upravo, št. 021-226/2015 z dne 15. 12. 2015

Inšpektorat za javni sektor je v zvezi z izvajanjem določb 62. člena ZUP pridobil mnenje Ministrstva za javno upravo. V mnenju je ministrstvo navedlo: «Izhajajoč iz ustavnega temelja, da se dvojezičnost zagotavlja na omejenem območju države, kjer živita avtohtoni narodni manjšini, obravnavana zakonska jamstva o poslovanju v obeh uradnih jezikih zavezujejo organe, ki imajo na tem območju sedež in organe, ki tam izvršujejo zakonite pristojnosti. Obveznost dvojezičnega poslovanja je zakonsko omejena na območje, kjer je s statuti občin določeno oziroma ugotovljeno, da tam prebivajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti. Izven teh območij organi poslujejo v slovenščini. Kriterij dvojezičnega poslovanja je tako po ustavi kot zakonih območje, kjer prebiva narodna manjšina, zato druge okoliščine, npr.

pripadnost narodni skupnosti, na to ne vplivajo. Navedeno pomeni, da stranke lahko zahtevajo poslovanje v obeh uradnih jezikih le od organov, ki imajo sedež na dvojezičnem območju in organov, ki ne glede na sedež poslujejo na dvojezičnem območju (ko tam opravljajo uradne naloge, npr. ogleda, pošiljajo informativne izračune, odločbe izdane na podlagi skrajšanega ugotovitvenega postopka, vabila, ipd), kadar pa se obračajo na organe izven območja morajo upoštevati, da je uradni jezik slovenščina in da organ posluje le v tem jeziku.«

Finančni urad Murska Sobota obsega območja upravnih enot Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota. Inšpekcijski nadzor je bil usmerjen predvsem v preverjanje spoštovanja določb glede uporabe jezika v postopkih, v katerih so udeležene stranke iz narodno mešanega območja, ki obsega območje občine Hodoš, Šalovci, Moravske Toplice, Dobrovnik in Lendava.

V inšpekcijskem nadzoru je bil opravljen pregled spodaj naključno izbranih upravnih zadev.

1. Informativni izračun dohodnine za leto 2014 – št. zadeve DT 01-22723-1

Finančni urad je dne 31. 3. 2015 po uradni dolžnosti izdal Informativni izračun dohodnine za leto 2014. V davčnem postopku je udeležena stranka, ki ima stalno prebivališče na dvojezičnem območju, in sicer v Lendavi. Organ je izdal informativni izračun v slovenskem in madžarskem jeziku. Iz dokumentacije zadeve je razvidno, da je organ stranki vročil oba izvoda. Na dokumentih je odtisnjen dvojezični žig organa. Na dokumentu je podpisana generalna direktorica Finančne uprave Republike Slovenije ■, in sicer kot faksimile. Na podlagi izjave direktorice davčnega urada Murska Sobota ■ je bilo ugotovljeno, da davčnega postopka ni vodila generalna direktorica, da FURS pridobi podatke iz različnih baz, nato se informativni izračun izpiše na generalnem davčnem uradu, od koder se tudi odpremi. Gre za avtomatsko obdelavo podatkov, uradna oseba FU MS, ki bi vodila postopek, ne sodeluje, na informativnem izračunu se izpiše faksimile podpisa generalne direktorice.

2. Odločba o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča – št. zadeve 4224-022379/2015

Finančni urad je dne 20. 5. 2015 po uradni dolžnosti izdal dvojezično odločbo. V davčnem postopku je udeležena stranka, ki ima stalno prebivališče na dvojezičnem območju, in sicer v Lendavi. Iz izreka navedene odločbe je razvidno, da je celotna vsebina izpisana v slovenskem, in madžarskem jeziku, razen vsebina v rubriki »Namen uporabe«, ki je izpisana le v slovenskem jeziku. Na delu odločbe, ki je izpisana v slovenskem jeziku, je odtisnjen žig organa v slovenskem jeziku, na delu odločbe, ki je izpisana v madžarskem jeziku, pa je odtisnjen dvojezični žig organa. Na levi strani odločbe je izpisano ime in priimek ter naziv uradne osebe, ki je vodila postopek, in sicer ■, finančni kontrolor, vendar na odločbi ni njegovega podpisa. Na desni strani odločbe je lastnoročni podpis direktorice Finančnega urada Murska Sobota ■. Iz seznama uradnih oseb, pooblaščenih za odločanje v upravnih zadevah in za vodenje posameznih dejanj v postopku pred izdajo odločbe, št. 020-10180/2015-4, ki ga je dne 18. 8. 2015 na podlagi 28. in 30. člena ZUP izdala direktorica urada, je razvidno, da je uradna oseba ■, vodja oddelka za nepremičnine in drugo obdavčitev, pooblaščen za vodenje postopka pred izdajo odločbe. Uradna oseba ima opravljen izpit iz ZUP.

Prvi odstavek 216. člena ZUP določa, da odločbo podpiše uradna oseba, ki jo izda. Odločbo podpiše tudi uradna oseba, ki je vodila postopek oziroma je pripravila osnutek odločbe.

- Upravna inšpektorica pojasnjuje, da mora biti tudi vsebina rubrike »Namen uporabe« izpisana v obeh jezikih. Istočasno pojasnjuje tudi, da mora uradna oseba, ki vodi

postopek, podpisati odločbo, zato gre v navedenem primeru za kršitev prvega odstavka 216. člena ZUP.

Poleg uradne osebe, ki je pristojna za odločanje in izda odločbo, mora odločbo podpisati tudi uradna oseba, ki je vodila postopek, kajti njen podpis je namenjen potrditvi, da je postopek vodila oseba, ki za to izpolnjuje predpisane pogoje.¹

3. Odločba o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča – št. zadeve 4224-051058/2015

Finančni urad je dne 5. 8. 2015 po uradni dolžnosti izdal dvojezično odločbo. V davčnem postopku je udeležena stranka, ki ima stalno prebivališče na dvojezičnem območju, in sicer v Občini Šalovci. Iz izreka navedene odločbe je razvidno, da je celotna vsebina izpisana v slovenskem, in madžarskem jeziku, razen vsebina v rubriki »Namen uporabe«, ki je izpisana le v slovenskem jeziku. Na delu odločbe, ki je izpisana v slovenskem jeziku, je odtisnjen žig organa v slovenskem jeziku, na delu odločbe, ki je izpisana v madžarskem jeziku, pa je odtisnjen dvojezični žig organa. Na levi strani odločbe je izpisano ime in priimek ter naziv uradne osebe, ki je vodila postopek, in sicer ■, referentka v kontroli, vendar na odločbi ni njenega podpisa. Na desni strani odločbe je lastnoročni podpis direktorice Finančnega urada ■. Iz pooblastila št. 020-225/2015-112 z 30. 3. 2015 je razvidno, da je direktorica urada ■ uradno osebo ■ na podlagi prvega odstavka 30. člena ZUP pooblastila za vodenje enostavnega davčnega oziroma upravnega postopka.

- Upravna inšpektorica ponovno pojasnjuje, da mora biti tudi vsebina rubrike »Namen uporabe« izpisana v obeh jezikih. Istočasno ponovno pojasnjuje, da mora uradna oseba, ki vodi postopek, podpisati odločbo, zato gre v navedenem primeru za ponovno kršitev prvega odstavka 216. člena ZUP.

4. Odločba o odmeri davka na promet nepremičnin – št. zadeve DT 4236-505164/2015

Finančni urad je 10. 7. 2015 prejel Napoved za odmero davka na promet nepremičnin stranke, ki ima stalno prebivališče v Občini Lendava. Napoved je vložena na predpisanem obrazcu v slovenskem jeziku.

Dne 16. 7. 2015 je organ po uradni dolžnosti izdal odločbo, ki obsega uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, podpis uradne osebe ■, ki je vodila postopek in podpis uradne osebe ■, ki je odločila v postopku, žig organa in odredbo o vročiti odločbe.

Iz pooblastila št. 020-225/2015-118 z 30. 3. 2015 je razvidno, da je direktorica urada ■ uradno osebo ■ na podlagi prvega odstavka 30. člena ZUP pooblastila za vodenje davčnega oziroma upravnega postopka in opravljanje vseh dejanj pred izdajo odločbe. Uradna oseba ima opravljen izpit iz ZUP.

Iz pooblastila št. 020-174/2014-10 z 1. 1. 2015 je razvidno, da je generalna direktorica FURS ■ na podlagi drugega odstavka 28. člena ZUP uradno osebo ■ pooblastila za odločanje v upravnem oziroma davčnem postopku iz pristojnosti Oddelka za nepremičnine in drugo obdavčitev, v Sektorju za davke, v Finančnem uradu Murska Sobota.

5. Sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejeme – št. zadeve 42918-48486/2013

Finančni urad je 2. 4. 2013 po uradni dolžnosti izdal sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejeme št. DT 42918-48486/2013-1 10-3201-09 v slovenskem jeziku. V davčnem

¹ Androjna in Kerševan. Upravno procesno pravo. GV založba, Ljubljana, 2006, str. 426 in 427.

postopku je udeležena stranka, ki ima stalno prebivališče na dvojezičnem območju, in sicer v Občini Dobrovnik. Sklep obsega uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, navedbo uradne osebe ■, ki je vodil postopek in podpis uradne osebe ■, ki je odločila v postopku, žig organa v slovenskem jeziku in odredbo o vročitvi odločbe.

Iz pooblastila št. 020-225/2015-199 z 28. 9. 2015 je razvidno, da je direktorica urada ■ uradno osebo ■ pooblastila za opravljanje procesnih dejanj v okviru vodenja posameznega ugotovitvenega davčnega oziroma upravnega postopka na področju davčne izvršbe pred izdajo odločbe. Uradna oseba ima opravljen izpit iz ZUP.

- Upravna inšpektorica ponovno poudarja, da mora uradna oseba, ki vodi postopek, podpisati odločbo, zato gre v navedenem primeru za ponovno kršitev prvega odstavka 216. člena ZUP, ki določa, da mora uradna oseba, ki vodi postopek, podpisati odločbo.

Dne 11. 4. 2013 je organ prejel pritožbo stranke v madžarskem jeziku. Dokumentaciji je priložen izvod prevoda pritožbe v slovenski jezik. V inšpekcijskem nadzoru je bilo pojasnjeno, da uradne osebe, ki vodijo postopke ne prevajajo same, temveč ima organ zagotovljene pogodbene zunanje prevajalce, ki prevajajo dokumente iz slovenskega v madžarski jezik in obratno.

Iz prevoda pritožbe je razvidno, da je stranka očitala organu, da bi ji moral poslati navedeni sklep v madžarskem jeziku, ker je pripadnica madžarske narodne skupnosti, zato ji očita kršitev ustavnih pravic, ki določajo pravice narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji.

Dne 24. 4. 2013 je Finančni urad Murska Sobota pritožbo stranke odstopil v reševanje drugostopenjskemu organu, to je Ministrstvu za finance.

Dne 8. 5. 2013 je FU MS stranki poslal obvestilo o odstopu pritožbe v reševanje drugostopenjskemu organu, to je Ministrstvu za finance, in sicer v madžarskem jeziku. Iz predložene spisovne dokumentacije je razvidno, da je organ izdal navedeni dokument samo v madžarskem jeziku.

Prvi odstavek 223. člena UUP določa, da so na območjih lokalnih skupnosti, kjer sta poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, vsi obrazci, prejemne štampiljke, žigi ter dokumenti iz uradnih evidenc sestavljeni in izpisani tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku. Drugi odstavek istega člena pa določa, da morajo biti vse sestavine uradnega dokumenta natisnjene tudi v italijanskem in madžarskem jeziku, če se uporabljajo na območjih, na katerih živi italijanska oziroma madžarska skupnost.

Prvi odstavek 62. člena ZUP določa, da se upravni postopek vodi v slovenskem jeziku. V tem jeziku se vlagajo vloge, pišejo odločbe, sklepi, zapisnik, uradni zaznamki in druga pisanja ter se opravljajo vsa dejanja v postopku.

Drugi odstavek 62. člena ZUP določa, da na območjih občin, kjer sta pri organu poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, upravni postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, če stranka v tem jeziku vloži zahtevo, na podlagi katere se postopek začne oziroma, če stranka to zahteva kadarkoli med postopkom.

Četrti odstavek 62. člena ZUP določa, da kadar organ na območjih občin, kjer je uradni jezik poleg slovenskega jezika tudi jezik narodne skupnosti, odloči brez poprejšnjega zaslišanja stranke, izda odločbo v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, ustno odločbo pa izda v jeziku, ki ga stranka razume.

- Upravna inšpektorica pojasnjuje, da bi morala uradna oseba, ki je vodila postopek, obvestilo, s katerim je obvestila pritožnika o odstopu pritožbe v reševanje II. stopenjskemu organu, poleg madžarskega, izpisati tudi v slovenskem jeziku, ker je bil postopek voden v obeh jezikih, kar mora biti razvidno tudi iz spisovne dokumentacije.
- Istočasno upravna inšpektorica ugotavlja, da ima Finančni urad Murska Sobota sedež na območju, kjer je uradni jezik slovenščina, ker se ne nahaja na dvojezičnem območju, in Pisarno v Lendavi, kjer je dvojezično območje. V davčnih postopkih, ki se sicer vodijo v Murski Soboti, pa urad odloča tudi o pravicah in obveznostih strank, ki živijo na dvojezičnem območju. Organ je torej krajevno pristojen tudi za vodenje davčnih postopkov za zavezance, ki živijo na dvojezičnem območju, kar pomeni, da na dvojezičnem območju izvršuje zakonite pristojnosti oziroma v okviru svojih pristojnosti posluje na dvojezičnem območju. Glede na določbe 11. člena Ustave RS² in 62. člena ZUP ter mnenja Ministrstva za javno upravo, upravna inšpektorica meni, da bi bilo v obravnavanem postopku sicer primerneje, da bi FU MS dokument – sklep, ki je bil izdan po uradni dolžnosti in v katerem stranka pred izdajo sklepa ni bila zaslišana v smislu 9. člena ZUP ter glede na to, da stranka prebiva na narodnostno mešanem območju, izdal v obeh jezikih, vendar ker organ nima podatkov o pripadnikih narodnih skupnosti (in takšne evidence tudi ni dovoljeno voditi), organu v konkretnem postopku ni mogoče očitati kršitve ustavno zagotovljenih pravic pripadnikom madžarske narodne skupnosti.

Dne 9. 5. 2014 je organ prejel zaprosilo Ministrstva za finance za pojasnilo ali je stranka, pritožnica, pripadnica madžarske narodne skupnosti.

Iz dokumenta z 21. 5. 2014 je razvidno, da je uradna oseba organa preverila na upravni enoti ali se vodi evidenca o pripadnikih madžarske narodne skupnosti in prejela obvestilo, da se takšna evidenca v Republiki Sloveniji ne vodi oziroma se ne sme voditi.

Dne 21. 7. 2014 je organ prejel odločbo II. stopenjskega organa z dne 4. 6. 2014 v slovenskem jeziku, s katero je ugodil pritožbi pritožnika, odpravil sklep št. DT 42918-48486/2013-1 10-3201-09 z 2. 4. 2013 in zadevo vrnil prvostopnemu organu v ponovni postopek in odločanje. Iz odločbe je razvidno, da je II. stopenjski organ ugotovil, da prvostopni organ pri izdaji sklepa ni upošteval določbe četrtega odstavka 62. člena ZUP, ker je izdal sklep samo v slovenskem jeziku in ne tudi v madžarskem jeziku, kar po mnenju II. stopenjskega organa predstavlja bistveno kršitev postopka po peti točki drugega odstavka 237. člena ZUP.

Dne 16. 9. 2014 je organ v ponovnem postopku izdal nov sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke, dopolnjen s prevodom v madžarski jezik, kar je razvidno iz vsebine obrazložitve sklepa. V spisovni dokumentaciji, ki jo je direktorica predložila upravni inšpektorici v inšpekcijskem postopku, se nahaja samo izvod sklepa v slovenskem jeziku, izvoda sklepa v madžarskem jeziku ni.

- Upravna inšpektorica ponovno pojasnjuje, da mora biti v spisovni dokumentaciji, poleg slovenskega izvoda dokumenta, vložen tudi izvod prevoda v madžarskem jeziku.

²Komentar Ustave RS, 2002, stran 160-164: »Državni organi, organi lokalnih samoupravnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, torej vsi, ki opravljajo javno službo, so na teh območjih občin dolžni s pripadniki teh skupnosti uradovati v njihovem jeziku, kar je v skladu tudi s 5. členom, po katerem država varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Skupno jim je, da morajo vsi državni organi in vse javne službe na celotnem teritoriju države vzpostaviti in zagotoviti svoje poslovanje in delovanje v slovenskem jeziku, na območju obeh manjših pa z njihovimi pripadniki uradovati tudi v njihovem jeziku.«

Presoja upravne inšpektorice o kršitvi določb 62. člena ZUP

Upravna inšpektorica je presojala ali je bila v konkretnem upravnem postopku podana kršitev določbe 62. člena ZUP, in glede na določbe navedenega člena temu ne more z gotovostjo pritrditi. Po mnenju upravne inšpektorice je mogoče določbo četrtega odstavka 62. člena ZUP³ razlagati tako, da ko organ, ki nima sedeža na območju lokalne skupnosti, kjer živi pripadnik narodne skupnosti, pripadniku narodne skupnosti na to območje pošlje v vročitev uradni dokument (v konkretnem primeru sklep o davčni izvršbi kot prvi dokument v zadevi) in se to razume kot poslovanje organa na tem območju (kot v mnenju tolmači določbo 62. člena ZUP Ministrstvo za javno upravo), bi v takšnem primeru šlo za kršitev četrtega odstavka 62. člena ZUP, sicer pa ne.

Upravna inšpektorica ugotavlja, da določba četrtega odstavka 62. člena ZUP povsem jasno ne opredeljuje, ali gre za organe s sedežem na območjih lokalne skupnosti, kjer je uradni jezik tudi jezik narodne skupnosti, ali gre za organe, ki na teh območjih nimajo sedeža in na teh območjih poslujejo v smislu upravnega postopka (pošiljajo vabila, vročajo uradne dokumente ipd). Upravna inšpektorica pojasnjuje, da je FU MS stranki priznala pravico uporabljati svoj jezik v upravnem postopku, ko je stranka to zahtevala⁴ (ko je vložila pritožbo).

Na podlagi navedenega upravna inšpektorica zaključuje, da zaradi nejasnosti določbe četrtega odstavka 62. člena ZUP Finančnemu uradu MS ni mogoče očitati kršitve četrtega odstavka 62. člena ZUP, ker stranki ni poslala sklepa o davčni izvršbi v madžarskem jeziku.

6. Sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke – št. zadeve 4934-52849/2014

Dne 9. 10. 2014 je Finančni urad po uradni dolžnosti izdal sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke št. DT 4935-52849/2014-1 10-3201-01 v slovenskem jeziku. V davčnem postopku je udeležena stranka, ki ima stalno prebivališče na dvojezičnem območju, in sicer v Občini Dobrovnik. Sklep obsega uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, podpis uradne osebe ■, ki je odločila v postopku, žig organa v slovenskem jeziku in odredbo o vročitvi odločbe.

Dne 21. 11. 2014 je organ prejel poziv Inšpektorata za javni sektor, Upravne inšpekcije, iz katerega je razvidno, da je inšpektorat prejel pobudo za uvedbo inšpekcijskega nadzora v tej zadevi, v kateri je navedeno, da Finančni urad MS pripadniku madžarske skupnosti ponovno ni izdal sklepa o izvršbi v madžarskem jeziku. Upravna inšpekcija je organ seznanila, da bi moral organ stranki izdati sklep v obeh jezikih in predlagala, da stranki nemudoma izda še sklep v madžarskem jeziku.

Finančni urad je 3. 12. 2014 odgovoril na poziv inšpektorata in med drugim pojasnil razloge za ne izdajo sklepov v madžarskem jeziku. Direktorica urada ■ je v odgovoru navedla, «da iz sistema ni možno izdati sklepa v madžarskem jeziku, da se je sklep kreiral preko masovne izdaje sklepov, kar pomeni, da prejmejo uslužbenci preko profikatorja zavezance za masovno izdajo sklepov. Pri teh zavezancih se preveri samo stanje dolga in stanje morebitnih prejšnjih sklepov in se vnese datum predaje v masovno izdajo, ki ga opravi

³4. odstavek 62. člena ZUP določa: »Kadar organ na območjih lokalnih skupnosti, kjer je uradni jezik poleg slovenskega jezika tudi jezik narodne skupnosti, odloči brez poprejšnjega zaslišanja stranke, izda odločbo v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, ustno odločbo pa izda v jeziku, ki ga stranka razume.«

⁴ 5. odstavek 62. člena ZUP določa: »Pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo v postopku pred organi izven območja, na katerem sta uradna jezika italijanski in madžarski jezik, pravico uporabljati svoj jezik.«

pristojni uslužbenec. Nato se sproži avtomatska obdelava za vse zavezance. Tako se sklepi izdajo masovno preko zunanjega tiskarja, samo s faksimile direktorice davčnega urada.« V odgovoru je med drugim direktorica urada še navedla, da imajo na dvojezičnih območjih veliko število zavezancev, pri katerih vodijo celotni postopek davčne izvršbe samo v slovenskem jeziku, ker programi ne omogočajo vodenja v madžarskem jeziku.

Dne 3. 12. 2014 je organ stranki poslal prevod sklepa o davčni izvršbi št. DT 4935-52849/2014-1 10-3201-01 z 9. 10. 2014 v madžarskem jeziku. Na dokumentu je odtisnjen žig organa v slovenskem jeziku.

- Upravna inšpektorica ponovno navaja, da bi bilo glede na določbe 11. člena Ustave RS⁵ in 62. člena ZUP ter mnenja Ministrstva za javno upravo, v obravnavanem postopku primerneje, da bi FU MS dokument – sklep, ki je bila izdan po uradni dolžnosti, izdal in stranki vročil v obeh jezikih.
- Glede uporabe žiga organa na madžarskem izvodu sklepa upravna inšpektorica ugotavlja, da bi moral organ v skladu z določbami 223. člena UUP na dokument v madžarskem jeziku odtisniti dvojezični žig organa. Ker je organ uporabil žig v slovenskem jeziku, upravna inšpektorica ugotavlja, da je kršil zgoraj navedeno določbo UUP.
- Na podlagi izjave direktorice urada upravna inšpektorica zaključuje, da gre v postopku izdaje sklepov o davčni izvršbi za računalniško pomanjkljivost, ker masovna obdelava izdelave sklepov ne omogoča izdaje v madžarskem jeziku.

Izvajanje določb 28. in 30. člena ZUP v FURS Murska Sobota

Zakon o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14) v 10. členu določa: *»Predstojnik ali predstojnica finančne uprave (v nadaljnjem besedilu: predstojnik) lahko direktorja ali direktorico (v nadaljnjem besedilu: direktor) finančnega urada ali drugo osebo, zaposleno v finančnem uradu, pooblasti za odločanje v upravnem postopku. Direktor finančnega urada pa lahko osebo, zaposleno v finančnem uradu, pooblasti za vodenje upravnega postopka.«*

Pri pregledu pooblastil izdanim uradnim osebam FURS MS, ki so v posameznih upravnih zadevah opravljale posamezna dejanja pred izdajo odločbe in odločale v upravnih zadevah, je bilo ugotovljeno, da so jim bila izdana pooblastila, kot to določajo pravila 28. in 30. člen ZUP. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je predstojnica organa, generalna direktorica FURS, na podlagi 10. člena Zakona o finančni upravi in drugega odstavka 28. člena ZUP izdala določenim uradnim osebam FURS MS pooblastila za odločanje v upravnih zadevah. Med njimi je tudi direktorica FURS MS, ki jo je generalna direktorica pooblastila za odločanje »v vseh upravnih zadevah iz pristojnosti Finančnega urada Murska Sobota«. Direktorica FURS MS je posameznim uradnim osebam FURS MS, na podlagi 10. člena Zakona o finančni upravi in prvega odstavka 30. člena ZUP izdala pooblastila za vodenje posameznih postopkov oziroma za opravljanje posameznih dejanj pred izdajo odločb.

⁵Komentar Ustave RS, 2002, stran 160-164: »Državni organi, organi lokalnih samoupravnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, torej vsi, ki opravljajo javno službo, so na teh območjih občin dolžni s pripadniki teh skupnosti uradovati v njihovem jeziku, kar je v skladu tudi s 5. členom, po katerem država varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Skupno jim je, da morajo vsi državni organi in vse javne službe na celotnem teritoriju države vzpostaviti in zagotoviti svoje poslovanje in delovanje v slovenskem jeziku, na območju obeh manjših pa z njihovimi pripadniki uradovati tudi v njihovem jeziku.«

A. Normativni okvir upravnega poslovanja

Določbe 223. člena Uredbe o upravnem poslovanju (poslovanje v jezikih italijanske in madžarske skupnosti)

(1) Na območjih lokalnih skupnosti, kjer sta poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, so vsi obrazci, prejemne stampiljke, žigi ter dokumenti iz uradnih evidenc sestavljeni in izpisani tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku.

(2) Vse sestavine uradnega dokumenta morajo biti natisnjene tudi v italijanskem in madžarskem jeziku, če se uporabljajo na območjih, na katerih živi italijanska oziroma madžarska narodna skupnost.

(3) Vsi življenjski dogodki na državnem portalu e-uprava morajo biti izpisani tudi v italijanskem in madžarskem jeziku, enako velja za osnovne informacije o portalu.

(4) V italijanskem in madžarskem jeziku morajo biti pripravljene tudi elektronski obrazci za oddajo vlog preko spleta in na spletu objavljeni podatki o upravnih storitvah organa.

Določbe 6. člena Pravilnika o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (v nadaljevanju Pravilnik)

KNJIGA PRIPOMB IN POHVAL

Na območjih občin, kjer je poleg slovenskega jezika uradni jezik tudi italijanski oziroma madžarski jezik, je tekst knjige izpisan v obeh uradnih jezikih.

TABLE ORGANOV DRŽAVNE UPRAVE (TABLE NA PROČELJIH, NAPOTILNE TABLE, IMENSKÉ TABLICE)

Na območjih občin, kjer je poleg slovenskega jezika uradni jezik tudi italijanski oziroma madžarski jezik, so table iz tega poglavja napisane v obeh jezikih.

Določbe 4. člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja

Organi s sedežem na območjih občin, kjer je pri organu poleg slovenskega jezika, uradni jezik tudi jezik narodne skupnosti, zagotovijo celoten katalog iz prejšnjega člena (katalog informacij javnega značaja) tudi v jeziku narodne skupnosti.

V inšpekcijskem nadzoru so bili pregledani poslovni prostori in upravno poslovanje na sedežu organa v Murski Soboti ter v Pisarni Lendava, ki se nahaja na dvojezičnem območju, in je bilo ugotovljeno, da:

- javni uslužbenci pri upravnem poslovanju uporabljajo namizne tablice za identifikacijo, z navedbo osebnega imena in nazivom v slovenskem jeziku v Murski Soboti, v Lendavi pa poleg slovenskega tudi v madžarskem jeziku;
- organ ima in uporablja oglasno desko v skladu z določili 66. člena UUP, napis »oglasna deska« je v MS v slovenskem jeziku, v Lendavi je dvojezična;
- v MS ima organ objavljen seznam javnih uslužbencev, ki dajejo informacije splošnega značaja in podatke o svetovalcu za pomoč strankam v slovenskem jeziku. Organ ima v sprejemnem prostoru v MS označeno, kje stranke lahko dobijo informacije in kje jim je omogočeno poslovanje v madžarskem jeziku. Ta napis je izpisan tudi v madžarskem jeziku. Poslovanje v madžarskem jeziku zagotavljajo z uradnimi osebami, ki govorijo madžarski jezik. V Lendavi je zagotovljen dvojezični seznam in podatki o svetovalcu za pomoč strankam;
- organ ima objavljen seznam uradnih oseb pooblaščenih za vodenje in odločanje v upravnem postopku v skladu z 11. členom UUP v MS v slovenskem jeziku, v Lendavi tudi v madžarskem jeziku;

- organ ima na podlagi 15. člena UUP v MS v sprejemnem prostoru knjigo pripomb in pohval v slovenskem jeziku, v Lendavi ima knjigo z naslovom v madžarskem jeziku, vsebina knjige je v slovenskem jeziku, kar je v nasprotju z določbami 6. člena Pravilnika o izvrševanju Uredbe o upravnem poslovanju;
- organ ima zagotovljeno in uporablja prejemno štampljko v skladu z določili 118. člena UUP, v slovenskem jeziku in dvojezično;
- organ uporablja štampljko »kopija enaka izvirniku«, kot je določeno v 26. členu Pravilnika, vendar samo v slovenskem jeziku, dvojezične nima ;
- organ uporablja ovoj zadeve v skladu z 27. členom Pravilnika;
- organ uporablja štampljko »dokončnost in pravnomočnost«, v skladu z 3. členom Pravilnika o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (v nadaljevanju PIUUP) v slovenskem jeziku in dvojezično štampljko;
- organ uporablja dvojezične predpisane obrazce za poslovanje v upravnem postopku v skladu z določili 223. člena UUP. Fizični dvojezični obrazci (v slovenskem in madžarskem jeziku) so strankam na razpolago v Murski Soboti in v Lendavi. Na spletni strani FURS so centralno na razpolago obrazci v madžarskem jeziku, vendar ne za vse upravne zadeve, ki so v pristojnosti FURS, prav tako podatki o upravnih storitvah organa niso na razpolago v madžarskem jeziku;
- organ uporablja predpisano ovojnico za osebno vročanje v davčnem postopku v skladu z 172. členom UUP ter 28. in 34. členom PIUUP v slovenskem jeziku. V davčnem postopku, v katerem je udeležena stranka, ki je pripadnik madžarske narodne skupnosti, je rubrika, kjer je navedena vsebina pošiljke, izpisana v madžarskem jeziku.
- organ uporablja žig organa v slovenskem jeziku, na informativnih izračunih za dohodnino in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča uporablja dvojezični žig.
- organ ne uporablja dokumentov, katerih sestavine so natisnjene tudi v madžarskem jeziku, razen v primerih izdaje odločb in sklepov, v postopkih, kjer so udeležene stranke, ki želijo uporabljati madžarski jezik.

Zagotavljanje splošnih informacij v skladu z UUP (7. člen UUP)

Organ strankam v MS zagotavlja splošne informacije iz 6. člena UUP preko:

- **svetovalca za pomoč strankam.** V kolikor želi madžarsko govoreča stranka uporabljati svoj jezik, organ v Murski Soboti zagotavlja informacije z uradnimi osebami, ki imajo znanje madžarskega jezika. V Lendavi je zagotovljeno poslovanje v madžarskem jeziku, katerega zagotavljajo s svetovalko za pomoč strankam, ki govori madžarski jezik;
- **v obliki pisnih informacij** v slovenskem jeziku (brošure, zloženke), ki so strankam dostopne v sprejemnih prostorih in na drugih ustreznih mestih v Murski Soboti in v Lendavi. Pisne informacije niso prevedene v madžarski jezik, kot na primer brošura, ki jo je izdala FURS »Pošteno plačujmo davke«, »Vodnik po davčnih blagajnah« in brošura »Sodelujte v nagradni igri – Vklopi razum, zahtevaj račun!«;
- **preko svetovnega spleta na enotnem državnem portalu e-uprava** tudi v madžarskem jeziku **in na spletišču organa** samo v slovenskem jeziku, ker ima na e-portal v zavihku »publikacije« objavljene nekatere brošure le v slovenskem jeziku.

Zagotavljanje informacij javnega značaja preko kataloga informacij javnega značaja (4. člen Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja)

Organ zagotavlja katalog informacij javnega značaja na svetovnem spletu v slovenskem jeziku z vsemi potrebnimi vsebinami.

B. Dvojezično poslovanje

V inšpekcijskem nadzoru je bilo ugotovljeno, da je bilo vloženo majhno število vlog v madžarskem jeziku. Večina postopkov, kjer FURS posluje dvojezično, poteka v postopkih, ki jih organ vodi po uradni dolžnosti, to sta odmera dohodnine fizičnim osebam in odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V teh postopkih uradne osebe, ki vodijo postopke, ne prevajajo same, temveč je to podprto z računalniškim programom, ki avtomatsko prevede tekst v madžarski jezik in pri tem uradne osebe ne sodelujejo. V zvezi z ostalimi postopki, ko stranke zahtevajo uporabo madžarskega jezika, je bilo ugotovljeno, da uradne osebe izdelujejo akte v slovenskem jeziku, nato jih dajo prevesti prevajalcu preko Generalnega davčnega urada v Ljubljani. Na podlagi pojasnil direktorice urada je bilo ugotovljeno, da uradne osebe nimajo takšnega znanja madžarskega jezika, da bi lahko samostojno prevajale, ker gre za strokovno vsebino oz. izrazoslovje.

Ugotovljeno je bilo, da na sedežu organa v MS sicer zagotavljajo poslovanje v madžarskem jeziku v primerih, ko stranke pridejo na organ osebno, in sicer preko svetovalca za pomoč strankam, ki aktivno obvlada madžarski jezik. V Lendavi, kjer ima organ krajevni urad, je bilo ugotovljeno, da je več dvojezičnega poslovanja, in sicer pripadniki madžarske narodne skupnosti vlagajo vloge, pritožbe, zahtevajo potrdila iz uradnih evidenc ipd. Na tem uradu imajo zaposleno uradno osebo, ki zelo dobro aktivno obvlada madžarski jezik. Na krajevnem uradu v Lendavi gre predvsem za sprejem vlog in ostalih dokumentov, za katere se v nadaljevanju postopki vodijo na sedežu v MS.

Ugotovljene so bile tudi nepravilnosti po UUP, in sicer v zvezi s knjigo pripomb in pohval, ki jo organ na dvojezičnem območju v Lendavi zagotavlja le v slovenskem jeziku, prav tako je bilo ugotovljeno, da organ ne zagotavlja dvojezične štampiljke »kopija enaka izvorniku«, da ne zagotavlja fizičnih brošur v madžarskem jeziku, niti v elektronski obliki, prav tako na spletišču organa ne zagotavlja obrazcev za vse upravne zadeve, ki so v pristojnosti FURS, enako velja za splošne podatke o upravnih storitvah organa, ki prav tako niso na razpolago v madžarskem jeziku.

I. UKREPI:

1. Upravna inšpektorica na podlagi prvega odstavka 307.f člena Zakona o splošnem upravnem postopku generalni direktorici FURS ■

odreja:

- da zagotovi, da bo direktorica FU MS ■ z ugotovitvami tega nadzora seznanila uradne osebe, ki so v zadevah št. DT 01-22723-1, 4224-022379/2015, 4224-051058/2015, DT 4236-505164/2015, 42918-48486/2013 in 4934-52849/2014 vodile postopke oziroma odločale v zadevah;
- da zagotovi, da bo v odločbah o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča vsebina rubrike »Namen uporabe« izpisana tudi v madžarskem jeziku in da bodo uradne osebe, ki vodijo postopke, podpisane na odločbah;
- da zagotovi dosledno izvajanje določb prvega in drugega odstavka 223. člena UUP, in sicer da bodo uradne osebe, ki bodo vodile postopke v obeh jezikih, izpisovale oziroma

- natisnile uradne dokumente v obeh jezikih in da bodo na madžarskih izvodih odločb uporabljeni oziroma odtisnjeni dvojezični žigi organa;
- da v skladu s svojimi pristojnostmi zagotovi odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri izvajanju določb UUP, in sicer:
 - a) izdelavo in uporabo dvojezične (tekst v slovenskem in madžarskem jeziku) »knjige pohval in pritožb«;
 - b) izdelavo in uporabo dvojezične štampljke »kopija enaka izvirniku«;
 - c) izdelavo dvojezičnih (v slovenskem in madžarskem jeziku) fizičnih brošur, ki so namenjene strankam;
 - d) da na spletni strani FURS zagotovi objavo elektronskih obrazcev za oddajo vlog v madžarskem jeziku za vse upravne storitve, ki so v pristojnosti organa in da na spletu zagotovi objavo vseh podatkov o upravnih storitvah organa v madžarskem jeziku, vključno z brošurami.
 - da o sprejetih ukrepih pisno obvesti Inšpektorat za javni sektor in o tem predloži dokazila, in sicer najkasneje do 1. 2. 2016.
2. Upravna inšpektorica na podlagi prvega odstavka 307.f člena Zakona o splošnem upravnem postopku ministru za javno upravo Borisu Koprivnikarju

predlaga:

- da se seznanijo z ugotovitvami inšpekcijskega nadzora;
- spremembo 62. člena ZUP in 223. člena UUP v smislu jasnejše določitve obveznosti organov, ki imajo sedež na območjih samoupravnih lokalnih skupnosti, kjer živi italijanska ali madžarska narodna skupnost, in organov, ki ne glede na sedež poslujejo na dvojezičnem območju.

Tadeja Savnik, mag.
UPRAVNA INŠPEKTORICA
INŠPEKTORICA SVETNICA

VROČITI:

- generalni direktorici FURS ■■■, po elektronski pošti na naslov: gfu.fu@gov.si
- ministru za javno upravo Borisu Koprivnikarju, po elektronski pošti na naslov: gp.mju@gov.si

V VEDNOST:

- ministru za finance Dušanu Mramorju, po elektronski pošti na naslov: gp.mf@gov.si
- direktorici finančnega urada ■■■, po elektronski pošti na naslov: ms.fu@gov.si